

Convenant Lokale Overheid

Tekenen, implementeren, uitvoeren

Basis
dienst
verlening

overal
schuldhulp van
hoge kwaliteit

Inhoudsopgave

Inleiding	2
1. Een convenant tekenen voor minnelijke schuldhulpverlening, wat houdt het in?	3
2. Afspraken in het Convenant Lokale Overheid	4
3. Waarom ondertekenen?	5
4. Ondertekenen van het convenant	6
Wie is er verantwoordelijk voor de ondertekening?	6
Ondertekenen	7
5. Implementatie van het convenant	7
Algemeen.....	7
Stabilisatiefase.....	7
Schuldregelingsfase	7
6. Schuldhulpverlening deels uitbesteed?	8
7. Evaluatie	8
8. Meer informatie?	9
Bijlagen	9
Bijlage 1 Voorbeeld Convenant Lokale Overheid	9
Bijlage 2 Voorbeeld Addendum	9
Bijlage 3 Hoe werkt de Kennisgeving?.....	9

Inleiding

Het kabinet, de VNG, de NVVK en Divosa hebben op 21 maart 2024 hun handtekening gezet onder een gezamenlijk plan om de schuldhulpverlening in Nederland gelijk te trekken. Het plan, de ‘Basisdienstverlening Schuldhulpverlening’, leidt tot een hulpaanbod dat toegankelijker is en in iedere gemeente bestaat uit minimaal dezelfde elementen.

Het doel is dat alle schuldhulpverleningsorganisaties en gemeenten de verschillende elementen van de [Basisdienstverlening schuldhulpverlening](#) invoeren. Een aantal van deze elementen wordt op dit moment al door een deel van de gemeenten ingezet. Voor de andere gemeenten geldt dat ze deze elementen direct kunnen implementeren. Het [Convenant Lokale Overheid](#) is een van de elementen die gemeenten kunnen ondertekenen en direct kunnen implementeren.

Deze handreiking, opgesteld door de NVVK en de VNG, biedt ondersteuning bij de besluitvorming en implementatie van dit convenant. De handreiking informeert over de werking van het convenant, geeft handvaten voor de besluitvorming en ondertekening en adviseert over de interne implementatie zoals de aanpassing van werkprocessen, instructies en advies over het levend houden van de afspraken.

Het Convenant Lokale Overheid, ontwikkeld in 2021 door de NVVK, maakt het proces van minnelijke schuldhulpverlening efficiënter en zorgt voor maatschappelijk verantwoord incasseren. Het biedt inwoners sneller schuldenrust, financiële stabiliteit en toekomstperspectief. Het bespaart lokale overheden in hun rol als schuldeiser tijd en onnodige incassokosten. En het bespaart de financieel hulpverlener tijd, die hij kan inzetten om de inwoner te begeleiden naar financiële zelfredzaamheid.

Het uitgangspunt van het convenant is dat overheidscrediteuren meewerken aan de schuldregeling door incassomaatregelen stop te zetten en bij voorbaat akkoord te gaan met een voorstel voor een minnelijke regeling, zoals een Msnp tegen finale kwijting, een herfinanciering of een betalingsregeling.

Het Convenant Lokale Overheid is er voor alle lokale overheden en uitvoeringsorganisaties:

- Gemeenten
- Waterschappen
- Samenwerkingsverbanden tussen gemeenten en/of waterschappen met vorderingen op het gebied van gemeentelijke belastingen
- Sociaal domein
- Sociale kredietverlening en/of privaatrechtelijke vorderingen.

1. Een convenant tekenen voor minnelijke schuldhulpverlening, wat houdt het in?

Beter voor mensen met schulden	Beter voor schuldeisers	Beter voor hulpverleners
■ sneller duidelijkheid ■ sneller vrij van schuldzorgen	■ sneller duidelijkheid ■ minder kosten ■ minder tijd kwijt	■ sneller duidelijkheid ■ meer tijd om te begeleiden naar financiële zelfredzaamheid

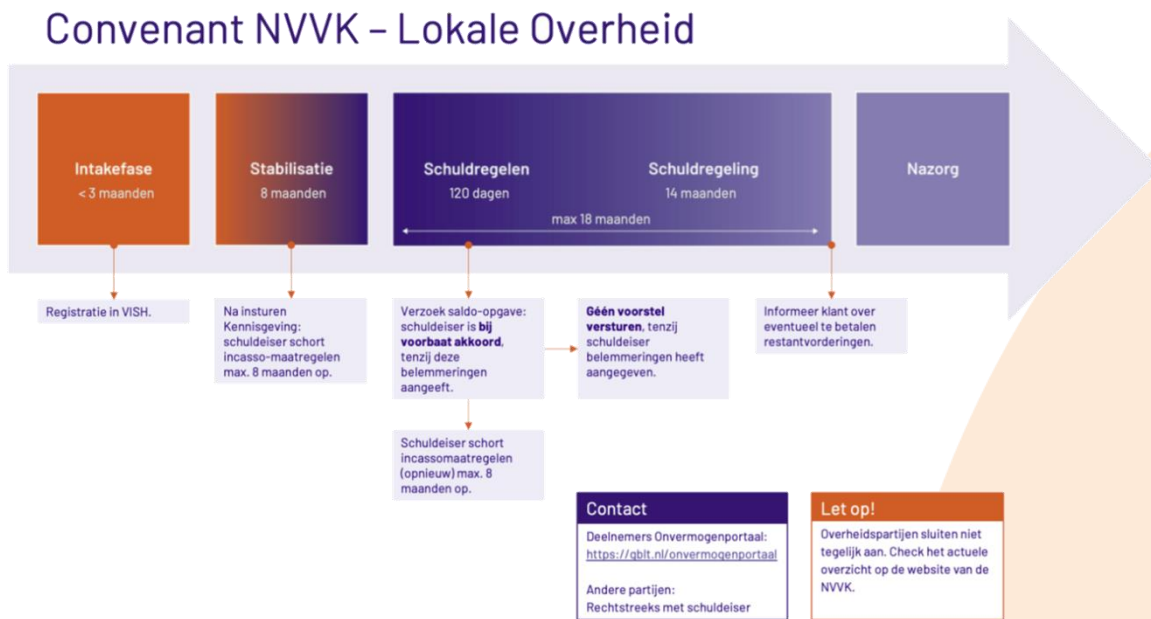
Een convenant bestaat uit afspraken en wederzijdse verplichtingen. De NVVK heeft met de meeste private en publieke schuldeisers die vaak onderdeel zijn van het schuldenpakket van hulpvragers een convenant afgesloten.

De financieel hulpverlener en de schuldeisers maken onder meer afspraken over het pauzeren van de incassomaatregelen. Ook spreken zij af dat de schuldeiser bij voorbaat akkoord gaat met schuldregelvingsvoorstellen die de financieel hulpverlener doet.

Zo hebben alle partijen sneller duidelijkheid. Dat bespaart kosten en tijd. Financieel hulpverleners beoordelen de situatie op basis van hun kennis en met oog voor de belangen van schuldeisers en de hulpvragers. Ze maken gebruik van gestandaardiseerde rekenmethodes. Onderhandelen over bedragen is daarom niet nodig, want schuldeisers ontvangen altijd het hoogst haalbare aanbod.

Door op dit proces te vertrouwen kun je als schuldeiser een deel van het proces overslaan en vooraf akkoord geven. Met het tekenen van het Convenant Lokale Overheid leg je deze afspraken vast.

2. Afspraken in het Convenant Lokale Overheid

Registratie VISH: De Verwijs Index SchuldHulpverlening (VISH) wordt gebruikt door gemeenten en gerechtsdeurwaarders. De gerechtsdeurwaarders kunnen via VISH inzien dat iemand zich heeft aangemeld voor schuldhulpverlening. Het doel van VISH is: voorkomen dat invorderingsmaatregelen doorgaan tijdens het schuldhulpverleningstraject. Lokale overheden die gebruik maken van externe gerechtsdeurwaarders of (externe) belastingdeurwaarders kunnen hierover afspraken maken.

Kennisgeving: De Kennisgeving vormt voor de overheidscrediteur het startschot om **alle incassomaatregelen voor de duur van (maximaal) 8 maanden op te schorten**. Overheidscrediteuren krijgen alleen een Kennisgeving als een stabilisatiefase volgens de financieel hulpverlener nodig is om inkomsten en uitgaven van de inwoner in balans te brengen.

Saldoverzoek: Na ontvangst van het saldooverzoek schort de overheidscrediteur alle incassomaatregelen (opnieuw) voor 8 maanden op. Na de start van de schuldregelfase ontvangen overheidscrediteuren een saldooverzoek. In de schuldregelfase zijn er overigens meestal geen 8 maanden nodig voordat een algeheel akkoord tot stand komt.

Betaalvoorstel of Vooraf akkoord:

Als de overheidscrediteur **bij het saldooverzoek geen belemmering** aangeeft, dan verklaart de overheidscrediteur daarmee **bij voorbaat akkoord** te zijn met het voorstel door de schuldhulpverlener. De schuldhulpverlener verstuurt in dat geval **geen voorstel**, maar enkel de definitieve uitkomst van de regeling met alle benodigde informatie om het dossier te kunnen afronden.

Als de overheidscrediteur **bij het saldooverzoek een belemmering** aangeeft, **stuurt de schuldhulpverlener een betaalvoorstel** en loopt het proces zoals gebruikelijk.

De overheidscrediteur maakt dan gebruik van de 'tenzij'-voorwaarde zoals die benoemd is in het convenant. De overheidscrediteur kan het voorstel vervolgens alsnog accepteren of juist afwijzen. Alleen **fraude door opzet of grove schuld** is een (wettelijke) belemmering voor een schuldregeling. De rijksoverheid heeft gemeenten ertoe opgeroepen om overige gevallen van fraude (bijvoorbeeld door normale verwijtbaarheid of verminderde verwijtbaarheid) niet meer als belemmering te zien (zie hiervoor het [kamerstuk](#) 'Wijziging van de Participatiewet in verband met het uitsluiten van fraudevorderingen bij de vermogenstoets en het beperken van het verbod tot medewerking aan een schuldregeling bij een fraudevordering tot gevallen van opzet of grove schuld').

Aansluiten op het **Schuldenknooppunt** is geen voorwaarde om het Convenant Lokale Overheid te ondertekenen. In het Schuldenknooppunt kunnen schuldhulpverleners en schuldeisers op een efficiënte, snelle en veilige manier berichten met elkaar uitwisselen. Daarnaast is meer dan 90% van de schuldhulpverleners al aangesloten op het Schuldenknooppunt. Om deze redenen wordt het in het convenant wel als primair voorkeursinstrument voor gegevensuitwisseling genoemd.

3. Waarom ondertekenen?

In de besluitvorming die voorafgaat aan het ondertekenen van het convenant spelen de volgende afwegingen een rol:

1. Naar de inwoner toe stel je je samen met de afdeling schuldhulpverlening als één overheid op. Dat geeft duidelijkheid en wekt vertrouwen.

Op de eerste verdieping van het gemeentehuis werk jij aan een incasso-opdracht voor Frank, omdat hij een rekening van de gemeente niet betaalde. Op de begane grond komt Frank binnenlopen, hij vraagt hulp aan je collega van de afdeling schuldhulpverlening. Hoe zorg je ervoor dat jij je collega niet in de weg zit?

2. Het vermindert je administratieve lasten doordat er minder contactmomenten nodig zijn met de financieel hulpverlener.
3. Het verheldert je financiële positie. Je weet eerder waar je aan toe bent.
4. Met het tekenen van het convenant laat je zien dat je maatschappelijk verantwoord wilt ondernemen en dat je een sociaal incassobeleid voert.
5. De kans van slagen van het schuldhulptraject neemt toe.
6. Je draagt bij aan een nieuw toekomstperspectief voor mensen met geldzorgen. Niet-betalende inwoners worden weer goed betalende inwoners. Bij een schuldregeling hoort immers dat inwoners hun betaalverplichting weer nakomen.
7. Door implementatie draag je bij aan een effectiever en socialer schuldhulpverleningstraject.

4. Ondertekenen van het convenant

Heeft je organisatie besloten het convenant te ondertekenen? Dan is de volgende vraag: wie tekent er?

Wie is er verantwoordelijk voor de ondertekening?

Over het algemeen is de burgemeester of de verantwoordelijke wethouder in Nederlandse gemeenten bevoegd om officiële documenten zoals convenanten te ondertekenen. In bepaalde gevallen kan deze bevoegdheid ook gedelegeerd zijn aan een gemeentesecretaris of aan het hoofd van een afdeling. Zie hiervoor ook het mandatenregister van de gemeente. Bij waterschappen of samenwerkingsorganisaties zijn in de meeste gevallen de directeuren tekenbevoegd. Bij belastingsamenwerking is de bevoegdheidsoverdracht van het college aan de directeur meestal in de gemeenschappelijke regeling en mandaatregister zelf vastgelegd.

Een convenant wordt meestal voorbereid door de conform mandaatregister vastgestelde afdeling/persoon binnen de gemeente.

Voordat een convenant ondertekend kan worden, moet het doorgaans goedgekeurd worden door het college van burgemeester en wethouders of de verantwoordelijke wethouder, en bij waterschappen of samenwerkingsorganisaties in de meeste gevallen door de directeuren. Elke lokale overheid heeft specifieke richtlijnen en procedures. Volg die route.

Het komt regelmatig voor dat een organisatie specifieke taken heeft uitbesteed aan een samenwerkingsverband. Bijvoorbeeld: de incasso in het belastingdomein. In dat geval ligt de verantwoordelijkheid voor het sluiten van een convenant voor die specifieke taken logischerwijs bij dit samenwerkingsverband. Voert de organisatie daarnaast ook nog incasserende taken in eigen beheer uit, dan tekent de organisatie voor deze taken aanvullend een eigen convenant met de NVVK.

Ondertekenen

Aan het ondertekenen van het Convenant Lokale Overheid zijn geen kosten verbonden. Direct aanmelden kan via onderstaand aanmeldformulier. We vragen daarin gelijk ook naar informatie die nodig is voor het opmaken van het convenant. Zodra alle informatie compleet is, sturen we een convenant toe dat ondertekend kan worden.

Aanmeldformulier Convenant Lokale Overheid

5. Implementatie van het convenant

Een succesvolle implementatie van het Convenant Lokale Overheid begint met het integreren van de afspraken in de werkprocessen. Dit vraagt om goede samenwerking en vertrouwen tussen de incasserende en schuldhulpverlenende afdelingen.

Het is essentieel dat alle betrokken afdelingen binnen de organisatie, zoals schuldhulpverlening en alle incasserende afdelingen, goed geïnformeerd zijn en werken volgens de afspraken in het convenant. De implementatie vraagt om tussentijdse evaluaties na ondertekening van het convenant. Voor een goede samenwerking zijn warme contacten tussen de verschillende afdelingen essentieel.

Algemeen

- Maak iemand binnen de organisatie verantwoordelijk voor de invoering van de convenantafspraken.
- Leg contact met de afdeling schuldhulpverlening om uitvoeringsafspraken te maken.
- Plan tussentijdse evaluaties na ondertekening van het convenant met de betrokken afdelingen.

Stabilisatiefase

- Bied schuldenrust bieden aan de hulpvrager, door de incassomaatregelen stop te zetten.
- Richt de administratie in op het ontvangen en opslaan van een Kennisgeving.
- Regel dat na het ontvangen van een Kennisgeving alle incassomaatregelen op bestaande vorderingen voor maximaal 8 maanden worden opgeschort.
- Bouw een controle in voor het moment dat de periode van 8 maanden is afgelopen.

Schuldregelingsfase

- Bescherm de schuldenrust van de hulpvrager (opnieuw).
- Regel dat alle incassomaatregelen voor maximaal 8 maanden worden opgeschort na het ontvangen van een saldoverzoek.

- Bouw een controle in voor het moment dat de periode van 8 maanden is afgelopen.
- Richt de saldo-opgave in op versneld akkoord gaan.
- Stel een reactietermijn in van maximaal 15 werkdagen (vanaf de ontvangst van het saldooverzoek) waarbinnen de saldo-opgave moet zijn gedaan.
- Zorg ervoor dat de saldo-opgave het totale saldo betreft. Dat is inclusief vorderingen die extern zijn belegd en eventuele kosten daarvan.
- Kan jouw organisatie niet bij voorbaat akkoord gaan met een voorstel? Zorg er dan voor dat de schuldhulpverlener direct bij de saldo-opgave op de hoogte wordt gesteld van de belemmering.
- Zorg voor een geschikt communicatiemiddel waarmee je de saldo-opgave en een eventuele belemmering aan de schuldhulpverlener kan doorgeven, bij voorkeur het Schuldenknooppunt.
- Beoordeel het voorstel als een belemmering is doorgegeven.
- Stel een reactietermijn in van maximaal 15 werkdagen na ontvangst van het voorstel.

6. Schuldhulpverlening deels uitbesteed?

Bij het ondertekenen van het Convenant Lokale Overheid vallen alle incasserende afdelingen binnen je eigen organisatie onder dit convenant.

Sommige gemeenten hebben schuldhulpverlening voor een deel uitbesteed. Zorg ervoor dat inzichtelijk is wie waar verantwoordelijk is en in welke fase. Zo zou je in de praktijk bijvoorbeeld een Kennisgeving kunnen ontvangen van een gemeente die de intake en stabilisatiefase uitvoert voor schuldhulpverlening terwijl het saldooverzoek van een kredietbank komt. Van beide partijen wordt aan de kant van schuldhulpverlening actie verwacht na ondertekening van dit convenant.

In de stabilisatiefase is dat de Kennisgeving. Die wordt verstuurd door de gemeente, waarbij de overheidscrediteur 8 maanden opschorting verleent. In de schuldregelfase verstuurt de kredietbank het saldooverzoek, waarbij door de overheidscrediteur nogmaals 8 maanden opschorting wordt verleend.

7. Evaluatie

De betrokken brancheverenigingen (NVVK, LVLB, VNG en Unie van Waterschappen) evalueren samen jaarlijks het convenant. Wanneer het wordt aangepast, worden partijen hierover geïnformeerd. Heb je vragen of opmerkingen over de werking van het convenant die je in de evaluatie besproken wilt hebben? Neem dan contact op met Judith van Geffen via j.vangeffen@nvvk.nl.

8. Meer informatie?

Wil je meer informatie over het Convenant Lokale Overheid?

Kijk op de website van de NVVK: [Convenant Lokale Overheid - NVVK](#). Je vindt hier ook antwoorden op [veelgestelde vragen](#) over het convenant.

Of neem contact op met Yaacoub Abbassi via y.abbassi@nvvk.nl.

Bijlagen

Bijlage 1 Voorbeeld Convenant Lokale Overheid

Via onderstaande link is een voorbeeld van het Convenant Lokale Overheid te downloaden:

[Voorbeeld Convenant Lokale Overheid](#)

Bijlage 2 Voorbeeld Addendum

Via onderstaande link is een voorbeeld van het addendum op het Convenant Lokale Overheid te downloaden:

[Voorbeeld Addendum](#)

Bijlage 3 Hoe werkt de Kennisgeving?

De Kennisgeving is onderdeel van de afspraken in het Convenant Lokale Overheid.

Hoe werkt de Kennisgeving?

De Kennisgeving informeert schuldeisers dat een hulpvrager is gestart met schuldhulpverlening. Het bericht, dat onderdeel is van de NVVK-convenantafspraken, schort incassomaatregelen voor een bepaalde tijd op (meestal 8 maanden). Tijdens deze periode:

1. wordt gewerkt aan een stabiele financiële situatie en een compleet schuldenoverzicht;
2. moeten betaalverplichtingen worden nagekomen, voor zover mogelijk;
3. worden achterstanden bij niet-nakoming in overleg ingehaald.